

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Hemställan till Länsstyrelsen i Uppsala län gällande överlåtelse av tillsyn.

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämndens förslag till kommunfullmäktige:

Att kommunfullmäktige gör hemställan hos Länsstyrelsen i Uppsala län om följande:

1. Fortsatt överlåtelse av den operativa tillsynen enligt miljöbalken från och med den 1 januari 2027 för följande tillståndspliktiga verksamheter i Knivsta kommun:

Tillsynsobjekt	Anläggningsnummer	Huvudverksamhetskod
Knivsta avloppsreningsverk	0330-50-040	90.10
Knivsta Ureaanläggning	0330-60-005	90.420
Olunda bergtäkt Norra	0330-32-367-a	10.11
Olunda bergtäkt Södra	0330-32-345-a	10.20

2. Överlåtelse av ansvaret för tillsyn av föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av överlåtna tillsynsobjekt enligt punkt 1.

3. Att det begärda beslutet om överlåtelse ska ersätta tidigare överlåtelsebeslut fattat den 22 maj 2003.

Beslutet har fattats med stöd av 26 kap. 3 § miljöbalken samt 1 kap 18 § och 2 kap 29 § miljötillsynsförordningen.

Sammanfattning av ärendet

Tillsynen av större miljöfarliga verksamheter ligger normalt på länsstyrelsen men kan överlåtas till kommunen. Knivsta kommun vill se över omfattningen av hur detta är gjort i nuläget. Förslaget innebär att tillsynen av fyra miljöfarliga verksamheter återgår till Länsstyrelsen i

Samhällsbyggnadskontoret

Postadress: 741 75 Knivsta • Besöksadress: Knivsta kommunhus, Centralvägen 18

Telefon: 018-34 70 00 • Fax 018- 38 07 12 • E-post knivsta@knivsta.se

www.knivsta.se • Org. nr. 212000-3013

Uppsala län, vilket bedöms leda till en mer effektiv tillsyn och fördelar både för kommunen, Länsstyrelsen och verksamheterna.

Ärendets uppkomst och historik

Länsstyrelsen i Uppsala län har tidigare enligt beslut daterat 22 maj 2003 överlåtit det operativa tillsynsansvaret för samtliga tillståndspliktiga B-anläggningar i Knivsta kommun till Knivsta kommuns Bygg- och miljönämnd med start 1 juli 2003.

Överlåtelsen gäller förutom vid beslutet förekommande verksamheter även på grund av förändringar i klassning eller genom nyetablering tillkommande tillståndspliktiga verksamheter i kommunen.

Länsstyrelsen initierade 2025 en översyn av tidigare fattade beslut om överlåtelse då dessa beslut i flera fall blivit utdaterade.

Under slutet av 2025 och början av 2026 har miljögruppen haft dialog med Länsstyrelsen om en lämplig fördelning av tillsynsansvaret och har kommit fram till att det är lämpligt att en del av den tidigare överlåtna tillsynen återgår till Länsstyrelsen.

Rättslig utredning

Lagstöd

Enligt 1 kap. 18 § miljötillsynsförordningen får en statlig tillsynsmyndighet överlåta åt en kommunal nämnd att utöva tillsynen, om kommunfullmäktige begär det.

Enligt 1 kap. 19 § miljötillsynsförordningen ska en överlåtelse av uppgiften att utöva tillsyn avse:

1. en viss typ av tillsynsobjekt,
2. en viss typ av tillsynsobjekt med undantag för ett visst eller vissa tillsynsobjekt, eller
3. ett visst tillsynsobjekt.

Länsstyrelsen har enligt 2 kap. 29 § miljötillsynsförordningen ansvar för tillsynen av verksamheter som är tillståndspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) och bilagan till förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd förutom tillsyn som omfattas av Strålsäkerhetsmyndighetens eller Sveriges geologiska undersöknings ansvar enligt 2 kap. 26 och 26 a §§ miljötillsynsförordningen.

Interna styrdokument

Tillsynsplan miljö

Behovsutredning miljö

Konsekvensbeskrivningar

Detta förslag innebär att tillsynen av följande verksamheter återgår till Länsstyrelsen:

Habia Teknofluor AB,
Knivsta värmeverk,
Lignin Industries AB,
Prezero Recycling AB.

Det innebär även att tillkommande tillståndspliktiga verksamheter inte automatiskt överläts till kommunen.

Att tillsynen återgår till Länsstyrelsen för de angivna verksamheterna bedöms innebära en effektivisering av tillsynen i länet då Länsstyrelsen har tillsynen på fler verksamheter av samma typ och därmed har lättare att hålla kompetens inom dessa tillsynsområden. Detta är i synnerhet fallet avseende två av verksamheterna som är så kallade industriutsläppsverksamheter, vilket innebär att de bland annat omfattas av EU gemensamma riktlinjer, BAT (best available technology) -slutsatser och ett mer omfattande regelverk.

För ett av objekten har även Länsstyrelsen redan i dagsläget tillsynsansvaret för det förorenade område som verksamheten har gett upphov till, och bedriver saneringsprojekt där, att tillsynen av verksamheten i sig även övergår till Länsstyrelsen bedöms kunna leda till en mer effektiv övergripande tillsyn.

För de verksamheter som kommunen begär att behålla tillsynen över bedöms det finnas fördelar med kommunens större lokalkännedom samt synergier med andra delar av kommunens tillsyn. För dessa verksamheter begär även kommunen överta tillsynen av eventuella förorenade områden orsakade av dessa för att hålla tillsynen samlad.

Ekonomiska konsekvenser

Tillsynen av de överlåtna miljöfarliga verksamheter finansieras i stor utsträckning av avgifter, enligt fastställd taxa. Den nedlagda tiden för tillsynen ska avspeglar sig i debiterad tid, vilket i och med överlåtelse till Länsstyrelsen inte bör resultera i några kostnadsförändringar för kommunen då tid kan läggas på annan tillsyn.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Konsekvenser om beslutet inte tas

Om beslutet inte tas kvarstår kommunens tillsynsansvar för samtliga befintliga och tillkommande tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheter inom kommunen vilket bidrar till ökad arbetsbelastning samt högre behov av personal och kompetens för kommunen.

Samlad bedömning

Miljögruppen bedömer att en överlåtelse enligt förslaget skulle leda till en mer effektiv tillsyn och ge fördelar både för effektiviteten i den egna myndighetsutövningen och för verksamhetsutövarna på de aktuella tillsynsobjekten.

Vid prövning om uppgiften att utöva tillsyn kan överlåtas, ska hänsyn tas till bland annat den kommunala nämndens förutsättningar för att uppfylla kraven i 1 kap. 6-12 §§ miljötillsynsförordningen.

Miljögruppen bedömer att kommunen har goda förutsättningar att uppfylla tillsynsbehovet för och bedriva en effektiv tillsyn av de tillsynsobjekt som fortsatt föreslås vara överlåtna, samt att kommunen uppfyller de krav som ställs enligt miljötillsynsförordningen för överlåtelse av dessa objekt.

Enligt 1 kap. 6,7 §§ miljötillsynsförordningen ska det hos en tillsynsmyndighet finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år. Utredningen ska ses över vid behov och minst en gång varje år. En tillsynsmyndighet ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn.

Det finns en behovsutredning med tillhörande register över tillsynsobjekt, utredningen omfattar tre år och ses över årligen. En uppdaterad behovsutredning kommer att tas fram under året att gälla under åren 2027-2029.

Enligt 1 kap. 8 § miljötillsynsförordningen ska en tillsynsmyndighet för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den behovsutredning som avses i 6 § och det register som avses i 7 §. Av planen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin.

En tillsynsplan upprättas inför varje verksamhetsår för miljö- och hälsoskyddstillsynen.

1 kap. 9§ miljötillsynsförordningen: av 3 och 8 §§ myndighetsförordningen (2007:515) följer att en tillsynsmyndighet ska bedriva tillsynsarbetet effektivt och att myndigheten ska utveckla personalens kompetens i tillsynsfrågor.

Personalens kompetens utvecklas kontinuerligt genom deltagande i utbildningar anordnade av tillsynsvägledande myndigheter, miljösamverkan och vid behov externa företag. Personal utbyter även erfarenhet med kollegor genom länsträffar, miljösamverkan och gruppmöten.

Enligt 1 kap. 10, 11 §§ miljötillsynsförordningen ska tillsynsmyndigheten regelbundet upprätta tillsynsprogram för samtliga industriutsläppsverksamheter. Tillsynsprogrammet ska ange tillsynsintervall.

Befintliga industriutsläppsverksamheter föreslås återgå till Länsstyrelsen.

Enligt 1 kap. 12 § miljötillsynsförordningen ska en tillsynsmyndighet årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

Uppföljning och utvärdering sker kontinuerligt med redovisning till nämnden och uppföljning av interna mål.

Hänsyn ska även tas till den kommunala nämndens förutsättningar för att utöva tillsyn över tillsynsobjektens hantering av kemiska produkter i den utsträckning sådan hantering förekommer.

Kompetens och förutsättning för denna tillsyn finns i organisationen. Hanteringen av kemikalier kontrolleras alltid vid tillsynsbesök på miljöfarliga verksamheter.

Hänsyn ska även tas till kommunens interna ansvarsfördelning för drift av och tillsyn över kommunala verksamheter.

Vid Länsstyrelsens tillsyn av nämndens verksamhet 2025 bedömdes att den politiska organisationen genom Bygg- och miljönämnden i Knivsta kommun säkerställer en oberoende tillsyn av kommunala verksamheter.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande	2026-03-11
Tillsynsplan 2026	2026-02-24
Behovsutredningen 2025	2024-12-17
Beslut om överlåtelse av tillsynsansvar	2003-05-22

Beslutet skickas till

Akten
Länsstyrelsen i Uppsala län

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒ Nej ☐

Miljöbalken är till för att skydda miljön och människors hälsa. Alla beslut fattade utifrån denna lagstiftning påverkar barns möjligheter till en trygg och säker framtid.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Överlåtelsen bedöms leda till en mer effektiv tillsyn, vilket potentiellt kan minska negativ påverkan på människors hälsa och miljön där barn inkluderas.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☒

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☐

Myndighetsutövning enligt miljöbalken sker enligt lagar, förordningar och föreskrifter och är sällan av den arten att barns åsikter kan påverka beslutet.